

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "

Helyben háshoz kordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a kétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, október 23.

A tisztesség törvénye.

Tehát mégis van panama? Kérde ártatlan arccal a Terézváros képviselője.

Oh igen, van; mert még mindig nem lehetett eltakarítani a multaknak minden szennyét, szemetjét.

A liberális lapok — mert még vannak ilyen özönvíz előtti csudák — minden áron mosakodni igyekeznek Latkóczy kegyelmes ur személyétől. Ez a nagy mosakodási buzgalom gyanus volna akkor is, ha Latkóczy kegyelmes ur nem lett volna a liberális párt egyik büszkesége. Most azonban a nagy mosást úgy rendezik liberálisok, hogy a Latkóczy-ügy szennyes lepedőjét a koalícióra akarják teríteni.

Okoskodásuk a következő: Latkóczy nem is olyan hibás. Ő átvette a 60,000 koronát, de az a főbűnös, a kinek tovább akarta azt adni. Az a belügyminiszteri hivatalnok a bűnös, a ki kész lett volna a 60,000 korona valamely töredékéért a kijárt patikaengedélyt valószínűleg kiadni. Latkóczy csak közvetített; az a bűnös, a kinek a pénz átalakult volna automobillá, pezsgővé, ékszerrel, a

kinek hatáskörébe tartozik az engedély meg vagy nem adása. Bűnös a kormány, mely 60,000 koronát kockáztatni mer cselvetésre, bűnös a főkapitány, a ki nem-büntethető cselekmény kikutatására mozgósította a bünyői apparátust, bűnösök a lapok, melyek Latkóczyra követ vetettek — de ártatlan Latkóczy, ártatlan a liberalizmus és ártatlanság a sáp.

No hát ennél alaposabban még le nem vetkőzött a liberalizmus.

Világért sem mondta azt senki, hogy a sáplovag büntetendő cselekményt követett el. Ha valaki a tisztességet, az erényt a Csemegi-kódex paragrafusaival méri, legyen neki igaza és ölelje szívére a zugbankok felmentett hőseit s tartsa tovább is közéletünk büszkeségének Latkóczyt. Teheti, mindenkor védekezhetik azzal, hogy az ő szíve szerinti ideáljának nem elég erős hálót vet a büntető törvénykönyv. Nem került az ügyészség kosztijára, tehát becsületes firma. Mindössze egy kis szépséghibát követett el, mikor a fölvetett sápról írást adott. Azért még mindig lehet a liberalizmus oszlopa, sőt dicséretet érdemel, mert erős volt s át tudta szakítani a büntetőtörvénykönyv gyenge pókhálóját.

itt a különbség a régi és az új éra közt.

Mi hisszük, valljuk s ha kell, hát hatósági közegekkel is érvényt tudunk szerezni annak, hogy a büntető törvényeken kívül vannak sokkal finomabb, érzékenyebb törvények is: a tisztesség törvényei. Latkóczy esetéből megtudhatja, a kit illet, hogy a tisztesség törvényeit sem szabad mostanság büntetlenül megsérteni. A ki megsérti, kérlelhetlenül megbűnhődik. Nem fogjuk bűnperbe, nem állítjuk esküdtszék elé, a mely fölmentheti alkalmi szeszélyből; mégis elveszi büntetését. Kimondja az ítéletet a bűnösre a saját lelkiismerete.

Latkóczy is kimondta az ítéletet önmagára kérlelhetetlen szigorral; nem tehetett másként. Az az ő lemondási kérvénye, melyet még a nyomozás alatt benyújtott, az a szükszavú felmentés, mely a nyomozás eredményének nyilvánosságra jutását nyomban követte, felér azzal az ítélettel, mellyel valakit bírói székéből bűnösnek mondanak ki. A büntésvaskövetkezéssel követi a büntetés. Most nincs eltussolás, a hatósági közegek most elérik a legvalóságosabb belső titkos tanácsost is, az apró tolvajoknak, a kiket a nyomor visz a bűnre, kegyelmet hozhat a feltételes elítélés, de a nagy

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A kulcs.

Cadignan bátyámnak hívtam, pedig nem voltam rokona, csak talán nagyon messziről, de emlékezet óta mindenki nagybácsinak hívta a családban. Ez a ködös atyafiság neki szerzett egy-egy meghívást hozzánk, a nagyobb vacsorákra, például karácsony estére, mintha igazán nagybátyánk lett volna.

Cadignan bácsi — sohasem tudtuk meg, hogy agglegény-e, vagy özvegy, olyan öreg volt és annyit utazott életében — a szomszéd városban lakott, ahol néhányszor én is megfordultam vakációban egy-egy barátomnál. Egyedül élt egy mindig csendes régi házban: sohasem költekezett, mindig udvarias volt és előzékeny, — én nagyon szerettem Cadignan bácsit.

Azt beszélték róla, hogy inkább fősvény, mint gazdag. De ha valaki tréfálkozva erre tett megjegyzést, Cadignan bácsi felkacagott és fölemelte ezüstfejű nádpálcáját:

— A tolvajok bátran megneézhetik. Tudják, hol a házam és a kulcs mindig az ajtóban áll.

Csakugyan ott volt a kulcs; egy régies, a használatától fényes nagy kulcs. Újjelre sem vette ki soha. Mindig ott ragyogott a sötét ajtó közepén.

És különös, a tolvajok, hiába invitálta őket, nem jelentkeztek. A nagy nyugalom befegyverezte őket. A faluban azt hitték, hogy Cadignan bizonyosan dugva tartja valahol messze a pénzét.

Különb, habár mindig úgy tett, mintha nyitva hagyta volna a házat, egy cseppet

sem volt vendégszerető. Azzal még a legmeghittebb barátai sem dicsekedhettek, akikkel a nagy téren szokott esténként sétálgatni, hogy valaha látták volna belülről a házat.

Én sokkal szerencsésebb voltam. Szülőimre és nyilván kis gyerek voltomra tekintettel egyszer megengedte, hogy behatoljak a titokzatos házba.

Kilenc-tíz éves lehettem. Sohasem fogom elfelejteni, milyen dühösen és gyanakodva nézett rám ez a magas, szikár aggastyán. A hosszú, kongó folyósóra is mindig emlékezni fogok, amelynek valaha fehér, de már megbarnult falán régi, fakó metszetek voltak felaggatva.

De leginkább azt a képet nem fogom elfelejteni soha, amely az egyik szoba — ez a szoba oly rideg és elhagyatott volt, — mintha évszázadok óta nem járt volna benne élő lény — falán függött, eleven színben ragyogva. Egy ideális kertet ábrázolt, a hol zöld pázsiton rózsák virítanak, hattyúk uszkálnak és gyermekek játszanak, elől egy barlang volt, amelyet a bokrok félig eltakartak és a lombok lehajlottak a tajtékzó, ragyogó vízre.

A kert közepén egy nő állott, mosolyogva, selyem ruhában s nékem annyira megtetszett, hogy meg kellett kérdeznem:

— Hogy hívják ezt a szép hölgyet?

— Csitt! Fiacskám ez egy szent.

Megijedtem és úgy tettem, mintha elhinném. De tudtam, hogy megcsal és hogy a szentek nem ilyenek a templom falán.

Ettől kezdve évekig nem volt nagyobb vágyam, mint hogy még egyszer megláthassam a szép hölgyet.

Ujra vakáció lett és én a Cadignan bácsi városába kerültem, remélve, hogy ez a derék ember talán újra megengedi, hogy bemenjek. Nem engedte meg. Fehéren, mint a hó és ridegen, mereven, mint a kard, fiatalos gyorsasággal járkált az utcákon, fél kezében a botját tartva, a másikbba mindig ugyanazt a kalapot, a mit — úgy mondták — fősvénységéből nem használt, mert soha, sem szélben, sem esőben föl nem tette.

És vígyódásomat még szívfájdalmak erősítették. Tizennégy éves koromban — ez a szép kor! — szerelmes lettem egy szőke párizsi asszonyba, — egy hivatalnok felesége volt és eleganciájának fényével hat hónapig vakította kis városunkat, ahová férjét a közgazgatás véletlenségei sodorták.

Fölfedeztem, hogy vonásról-vonásra hasonlít az én képemhez, amely mindig elevenen állott előttem. Néma szerelmemben neki áldoztam magam és diák lelmem csendes, fekete mélyén tiszteletére oltárokat állítottam. Nem méltóztatott neki engem észrevenni.

A férje elutazott, el ő is... és én egyedül maradtam, megtört szívvel.

Egy vigasztalásom maradt csak:

Hiszen kegyetlenemnek megmaradt a képe. Megtehetem én azt, hogy most — ő már ugys elutazott — a Cadignan bácsi városába menjek. Mert a kép és a párizsi hölgy álmaim imbolygó ködében már régóta egybeolvadtak.

Igen, elmegyek. Elmegyek hozzá. Beszélék neki a gyönyörű hölgyről, az ideális szerelemről. Nem ijedek meg mogorvaságától és a kerti hölgy legalább meghallgat, ha mozdulatlanul áll is arany keretében.

Elhatározásom valóra váltottam.

bűnösökre lesújt megújított közszellem feltétlenül, a bűnös önmagát kénytelen vétkesnek vallani s ezzel a maga monddotta ítélettel szemben nincs kegyelem.

Ezzel a törvénnyel, a tisztesség törvényével szemben minden liberális ágaszkodás csak humbug, kapaszkodás a szalmaszálba. Szidhatják Latkóczyt, hogy ügyetlen volt; lehet, más elvtársai, a kik az elmúlt korszakban nagyobb praxisra, több ügyességre tettek szert, ügyesebben zsebeltek volna. Lehet így, lehet úgy, de a csürésnek-csavarásnak csak egy a vége: hogy valahára a tisztességtelen eljárásokat is utóléri a megtorlás s mikor ilyen esetben a liberális éra egy-egy kedvence kidől, a nagy zuhanásra felfortyanhat az elvtársak és az üzerek kétségbeesése, a közvélemény mégis megkönnyebbülten sóhajt fel: eggyel megint kevesebb.

Nem frázis az a közélet megtisztítása, a romok eltakarítása, hanem örvendetes valóság. Liberális kesergések, üzérakokról fakadó gyanúsítások és kétségbeesett jajveszékelések közt erős léptekkel halad előre a tisztesség törvénye s minden becsületes magyar ember tapsai közt az őszi levelekkel együtt hull, hull a közélet férgese.

*

Az osztrák miniszterelnök Budapesten. Báró Beck osztrák miniszterelnök ma reggel Bécsből rövid tartózkodásra Budapestre érkezett.

A bán tanácskozásai. Crnkovics osztályfőnök, bánhelyettes Zágrábból Budapestre érkezett. Báró Rauch Pál horvát bán az osztályfőnökkel együtt folytatni fogja tanácskozását a

magyar kormány tagjaival és csak holnap fog Horvátországba visszatérni.

Obstrukció egy közgyűlésen. Nagyenyedről jelentik nekünk: Alsófehérmegye őszi közgyűlését október 21. és 22-én tartotta meg Nagyenyeden báró Kemény Árpád főispán elnöklésével. A közgyűlés rendes lefolyását gátolták az oláh bizottsági tagok, kik Mánú Gyula képviselővel élükön valóságos obstrukciót rendeztek. A legegyszerűbb kérdéseknél hosszu oláhnnyelvű beszédeket mondtak, melyekben az ismételt hangoztatott nemzetiségi sérelmeket emlegették és panaszkodtak a betiltott népgyűlések miatt a többi bizottsági tagok élénk tiltakozása mellett, kik az oláh nyelven mondottakat nem értették. A részleges tisztújításnál dr. Lengyel György helyére, ki miniszteri titkárrá történt kinevezetése folytán lemondott, főjegyzővé Inczedy Joksmann Ödön drt választották meg. Arvaszéki ülnök dr. Székely Endre, szolgabíró Kovács Kálmán lett. Bácsbodrog és több más vármegye hasonszellemű átiratára a közgyűlés egyhangulag elfogadott feliratot küld az önálló nemzeti bank felállítására érdekében.

A hadügyi költségvetést elfogadták. A magyar delegáció tegnap délután 4 órakor folytatta a költségvetés tárgyalását gróf Zichy Tivadar elnökle alatt. A tárgyalás folyamán Hoffmann Hugó válaszolt a felhozott ellenvetésekre, melyeket megnyugvással vett tudomásul a delegáció. Bosznia költségvetésénél Hoitsy Pál szólalt fel. Ezután Tuskán Gergely szólott, aki azt mondta, hogy Horvátországban nem tartják be a törvényeket, mire az elnök rendreutasította. A költségvetést azután általánosságban elfogadták. Részleteiben vita nélkül fogadták el a hadügyi költségvetést.

Még nem is mondtam, hogy Cadignan bácsinak régi szokása volt este öt óra után, mikor a nap már lemenőben volt és reggel korán, a friss levegőn sétálni egyet a kertjében, ahonnan végiglátott az egész városon és a határon, mert magasan feküdt.

A kert rosszul gondozott fákkal volt tele és a virágok csak vadon, ha nőttek benne. Egy földalatti vízmedence öntözte, a hova a közkutból folyt a víz.

Itt, a gyümölcsös kellemes levegőjében, ahogy mondani szokta, hallgatva, hogy nőnek a fügei, nézegetve a sárguló szőlőfürtőket, a jó Cadignan itt boldognak érezte magát. De épen ezt az időt választottam ki egy este, hogy hozzámenjek, remélve, hogy jókedvében találok.

Szívesen fogadott, csevegtünk. Fecsegő volt, mint mindenki, a ki vége felé közeledik. Egy kis mógatásomra beszélt nekem a fiatalságáról, utazásairól és egy leányról, akit csak a csillagokhoz lehetne hasonlítani, akit ő majdnem elvett feleségül.

— Az a szép hölgy, a ki a szobájában van?

— Mit! Te láttad azt a szép hölgyet?

— Igen, láttam, Cadignan bácsi, egyetlenegyszer, nagyon régen, mikor ön beteg volt; és szeretném... ha megengedné...

Cadignan bácsi elhallgatott. Lassan rám nézett, azzal a haragos, gyanakodó nézéssel, amivel máskor úgy megijesztett. Majd lassankint lecsillapodva megszólalt:

— Jól Mivel látom, hogy szerelmes vagy belé, rád fogom hagyni örökségül.

Mit csináljak? A szenvedélyem nagyon erős volt. Csak nem várhatok addig, míg Cadignan bácsi meghal.

Tudtam, hogy egész ebédig a kertjében marad, hát vakmerő tervem támadt. Az utca ilyenkor üres. A szomszédok is mind elmennek sétálni, vagy ki a kertbe gyümölcsöt szedni. — »Jaj csak a kulcs ott legyen!« ... A cipőm úgy csattogott, kopogott a kövezeten, hogy szinte remegtem. Szerencsére ott a kulcs!

Vakon és süketen rohantam felé, részegen a tudatosan elkövetett bűn részegségétől, vakmerően és remegve fogtam meg a kulcsot: egy kis erőfeszítés, fordítom, visszafordítom... nem nyílik semmi. Két kézre fogom, ellenáll. — »Ha valaki jönne!« A homlokom izzad, az ujjaim megmerednek. Hirtelen érzem, hogy valaki fölön fog:

— Hah! A tolvaj! A rabló!

A derék Cadignan volt.

Dühében és zavarában nem törődött azzal, hogy látják-e, hanem kihuzta az ajtóból a kulcsot, amelyik nem nyitott, amelyiknek nem is volt rendeltetése soha, hogy nyisson és elővette, bedugta az igazit, azután újra kicserélte a hamissal, mikor már nyitva volt az ajtó.

— Így hagyja itthon az ember a házat! Így bízzék valakiben!

De a retesz már megcsikordult belülről és én megértettem, hogy a tolvajokat ötven éve egy hamis kulcs riasztja innen el. Ugye, nem közönséges fősvénységre vall?

De haj, ez a fölfedezés nagyon drága lett nekem! Cadignan bátya, — lehet, hogy ennek a legnagyobb keserűségnek is része volt benne — meghalt egy néhány hónap múlva és nekem nem bocsátotta meg. A képet, haj! a képet nem láttam többé soha.

Paul Arene.

A delegációkból.

Az osztrák delegáció hadügyi bizottsága ma délelőtt tíz órakor gróf Merveldt elnöklésével ülést tartott, melyen a hadügyi budget rendkívüli szükségletével foglalkozott. Az ülésen ott volt báró Beck osztrák miniszterelnök, báró Schönaich hadügyminiszter és gróf Montecuccoli tengerészeti parancsnok.

Az első felszólaló gróf Clam-Martinić előadó volt, aki arra mutatott rá, hogy a hadügyi bizottság utolsó jelentésében bizonyos részletek elégtelenségére mutatott rá, de kívánságainak a delegáció csak nagyon csekély mértékben tett eleget. Ez irányban most a hadügyi bizottságnak konkrét javaslatokat tett, de ettől a szándékától a hadvezetőség megnyugtató kijelentése, melyek szerint komoly esetben bir szerezni könnyen anyagi eszközöket, eltérítették. Az előadó azután a bizottság figyelmét a katonai közlekedés ügyre irányította, melynek fejlesztése szükséges. Rámutat a táviró- és telefonügy terén sürgős reformokra s konstatálja, hogy a legtöbb államban a kormányozható léghajó kérdésére a hadvezetőség nagyobb gondot fordít, mint nálunk. Szól a mozgó táborigényről s a teherautóautóbuszok kérdéséről az iparosvilággal s az automobil egyesületekkel együtt gondolja megoldhatónak. Az előadó végre kérte a rendkívüli hitel megszavazását.

Schönaich hadügyminiszter mindenekelőtt köszönetet mond az előadónak a támogatásért, amelyben a hadügyi vezetőséget részesíti. Ő is kifejezte, hogy a költségvetés némely részletére nincs elég fedezet. A vasuti és táviróezred csak úgy, mint azelőtt a hadsereg intézménye marad. A hadsereg kialakításában a formai csapatok nagy tért foglalnak el.

Ami a léghajózást illeti, a hadügyi vezetőség nincs abban a helyzetben, hogy sokat tessen ebben az ügyben, mert eszközök nem állanak rendelkezésére. A hadsereg vezetősége azonban minden erre vonatkozó törekvést a legélnyebben támogat. A mozgó táborigény szintén gyorsított tempóban fogják létesíteni, mert a hadügyi vezetőség már abban a helyzetben van, hogy határozott modell után dolgozhat. Hogy ilyen táborigények a csapatok áldását jelentik, azt senki sem fogja kétségbe vonni. Mindenki, aki háboruban volt, tudja, mit jelent az, ha a nap fáradalmi után a legénységnek meg lehet szerezni a szükséges ételt. Ha a hadügyi vezetőség jelentékeny lépést tehetne ezen a téren előre, akkor ez is a főlényt jelentené. Az előadónak a tengergépkocsikra vonatkozó kezdeményezését szintén figyelembe fogja venni. Hirtelenséggel fog lépni azokkal a faktorokkal, akik a tehergépkocsik dolgában mérvadók. Ami pedig a gépfegyvereket illeti, azoknak beszerzéséről gyorsabban is lehetne gondoskodni. A fegyverek beszerzése nem kerülne nagyon sokba, a fődolog a munició beszerzése; erről pedig gondoskodás történt.

Ezután báró Beck osztrák miniszterelnök szólalt fel, hogy reflektáljon azokra a támadásokra, melyek különösen keresztényszocialista részről érték a kormányt, mert az osztrák delegáció határozata dacára nem gondoskodott a legénység szolidaritásáról. A miniszterelnök a többi közt ezeket mondta:

— Engedjék meg nekem a kérdést, hát mit is akart az osztrák delegáció? kívánia a tisztí fizetéseknek bizonyos mértékben való fel-emelését és körülbelül 10 millió korona erejéig

a legénység anyagi helyzetének javítását, még pedig úgy, hogy az összeg felét a zsold emelésére, másik felét a legénység élelmezésének javítására fordítsák. Erre a kormányok meg egyeznek abban, hogy a tiszti fizetéseket emelik, a legénység anyagi helyzetének javítására pedig 7 millió koronát fordítanak. Az egész különbség tehát három millió. De ne feledjék el, a delegációknál épp úgy, mint a szerelemnél, két fél szükséges. S a plasztikus barátkozás nem elég, de nem tudom, hogy fejezzem ki magamat, a valódi szerelem a tényleges együttműködést követeli meg. (Derűtlenség.) Ha a kormány mereven ragaszkodik az osztrák delegáció határozatához, a magyar delegáció részéről merev visszautasításban van része.

A miniszterelnök ezután Axmann keresztényszociálista delegátus éles személyes támadására reflektált gunyos és elmés hangon és így fejezte be a beszédét:

Legyen Axmann ur meggyőződve, hogy a kritika miatt, melyben részesített, éppen nem vagyok szomorú. Tapasztalataim megtanítottak arra, hogy vezető állásban lévő miniszterek az érzékenység dolgában szükségletét a létminimumra kell megszorítani (Derűtlenség), de sokszor még ezt sem juttatják neki. Másrészt azt a tapasztalatot is megszereztem, hogy egy párt előtt a lehetőségek igaz útja végtelenség látszik, míg a kormánynak mindig a szűken határolt lehetőséggel kell számolnia, amely semmi egyebet nem enged meg neki sokszor, minthogy nyugodtan, ha olykor kissé csodálkozva is, folytatja útját.

Balkáni bonyodalom.

Most már futólépcsében haladunk a háború felé s csak az a kérdés, hogy izolált lesz-e a háború, vagy átcsap olyan területre is, amelyet külügyi politikánk számításba nem vett. Hogy minő izgalmas a hangulat a vidéken, arról mintának szolgál dombóvári tudósítónk következő jelentése:

Dombóvár, okt. 23.

Nagy izgalmat keltett annak a híre, hogy a múlt éjjel különvonat szállított csapatokat, amelynek rendeltetési állomása Zvornik lesz, amely helység szomszédos a szerb határral. A csapatokat vezető tiszt csak annyit mondott, hogy a csapatokat Budapestről indították utnak. A csapatok teljes hadikészültséggel utaztak át. Arról, hogy a csapatok Budapestről indultak volna el, az államvasutaknál mit sem tudnak.

Budapesten katonai körökből pedig azt az értesítést vettük, hogy a most szabadságot bosnyák legénység indult el Budapestről felszereléssel azért, mert felszerelésüket a hadkiegészítő helyen veszik át. Zágrábból pedig mint teljesen bizonyosságot írják, hogy már vasárnap bemasírozunk — Belgrádba.

Belgrád, október 23.

Belgrád még mindig osztrák- és magyar-ellenes tüntetéseknek a színhelye. A szerb politikai agitátorok valósággal provokálják Ausztria Magyarországot, mely egyelőre hidegvérrel nézi ezen okvetetlenkedéseket, de az esetleges harcra erősen készülődik.

A szerbek dolga a hatalmaknál is rosszul áll és legújabbán Törökország is elfordult tőlük, mert belátta, hogy a szerbeknek a szandzsákra is fáj a foguk és azt akarják kárpótlás-ként maguknak megszerezni.

Ezalatt a mi hadvezetőségünk csendben mindent megtesz a monarchia határainak védelmére. Biztos értesülésünk van arról, hogy a boszniai csapatokat erősen megszorították, úgy hogy ma Boszniában huszezerrel több katonára van, mint rendes időkben lenni szokott. A Montenegró felőli határ különösen megvan erősítve és az összes odavezető utak alá vannak aknázva. — A Szerbiával határos vármegyék máris meg vannak rakva katonasággal és ágyakkal.

Belgrád, október 23.

Az osztrák és magyar üzletek még mindig sokat szenvednek a bojkott mozgalomtól. Ezen üzletek előtt mindenütt nagy tömeg áll mely a vevőket nem engedi be oda. Tegnap egy osztrák kereskedőt megverték, mert az üzlete előtt álló tömeget távozásra szólította fel. A tömeg ezenkívül több nőt inzultált, akik osztrák üzletekből jöttek ki. Az árut elvették és sárba dobták. A legtöbb osztrák és magyar üzlet ennek következtében ma zárva van.

Konstantinápoly, október 23.

Az Ikdám jelenti, hogy az angol nagykövet tegnapi látogatása a nagyvezérnél döntő fontosságú lehet Bulgária sorsára. Az angol nagykövet kijelentette, hogy Törökország nem egyezkedik Bulgáriával, mert ez esetben illuzóriussá válnék az egybehívandó konferencia, amelyből minden tárgyalási alap elvonatnék. Anglia alapul csak a statuskvót veheti s csak a konferencia döntheti el, hogy a berlini egyezménytől minő eltérést engedélyez. Anglia ragaszkodik ama felfogásához, amelynek az angol kormány kifejezést adott, hogy közösen kötött szerződés csak a szerződés hatalmak egyetértésével változtatható meg. A nagyvezér nyomban közölte a minisztertanácsal a nagykövetének nagyon is kategorikus hangon tett nyilatkozatát.

Az albán mozgalom.

Prisrend, okt. 23.

Az itteni albánok, valamint az Ipek, Djakovó és az ezek körül fekvő területek albánjai az új éra mozgalmaiban alig játszanak szerepet. Tartózkodó, passzív s indifferens magatartást tanúsítanak. Albán iskolák és klubok létesítése iránt semmi érzékük sincsen. Nagy ellentétképpen a Dél-Albánia általánosan fölkeltek, több helyen előrehaladt nemzeti érzésével Észak-Albániában a mohámmedán városi lakók többsége előnyben részesíti a török nyelvet az albánnal szemben, és ily kijelentéseket: Első sorban mohámmedánok vagyunk és csak azután albánok, e körökben gyakran lehet hallani.

Ausztria-Magyarország és a Porta.

Berlin, október 23.

A Voss. Ztg. jelenti Konstantinápolyból: Biztos forrásból értesültem, hogy a porta tegnap este visszautasította a közvetlen tárgyalást Magyarországgal.

Hogy a porta emez elhatározásában milyen szerepet játszik Ausztria-Magyarország vonakodása, hogy a török államadósság lefizetéséhez hozzájáruljon és mennyiben járult hozzá ahhoz Anglia befolyása, még nem lehet tudni. Anglia befolyását tegnap nagykövete hivatalos kijelentésével, hogy a közvetlen tárgyalás ellenkezik Anglia kívánságával, különös nyomatékkal érvényesítette.

A tárgyalások az Ausztria-Magyarországgal

való közvetlen megegyezésre már nagyon kedvezően állottak és tegnapelőtt már az a hír is elterjedt, hogy a megegyezés már létre is jött. A porta elutasító magatartásával egyidejűleg azt is kimondotta, hogy a konferenciához elvben hozzájárul.

Bécs, október 23.

Megcáfolják azt a hírt Ausztria-Magyarország és Törökország között megszakadt volna a tárgyalás. Hivatalos körökben a szakításról egyáltalán mit sem tudnak.

Didergő Mecenás.

Hogy milyen magas fokon áll manapság a művészet pártolása és mily áldozatokra képes egy-egy ember érte azt az alábbi mulatságos eset igazolja. A dolog Szalárdon történt.

A minap óriási plagátok hirdették közszépszerete, hogy »Megérkezett a nemzeti színészet, a fényes előadások, elsőrangú erők stb. stb.«

A jó szalárdiak nagyban készültek az előadásra, Váltottak jegyeket előre, de az előadás csak késett. Megsokalta a művészetet szomlyázó közönség a halasztgatást s meginterpellálta a 10 tagú társaság nemannyira jó nevű, mint inkább bátor direktorát megkérdezve, hogy hát mi lesz az előadásokkal. A direktor ekkor ékes szavakkal ecsetelte a szegény, elhagyatott magyar művészek nyomoru sorsát előadva, hogy nem tarthat előadást, mert a primadonnája — Diószegen zálogba maradt a társaság adósságai folytán.

Meghatotta ez a szomorú eset a jó szalárdiakat s gyűjtést rendezve elhozatták a primadonna öngyűlöletét. Így aztán megkezdődtek az előadások, miről persze mindanem sem kell, hogy mily magas nívón álltak. No de, hiszen ez ely természetes. Még görög tűz is volt. Az egyik előadás után együtt ült egy társaság a vendéglőben, a primadonna köré csoportosulva. Beszélgetés közben felhozta a muzsa hölgye, hogy nincsen lakása s ez milyen kellemetlen reá nézve. A társaságban volt egy nagyváradi előkelő intézet főképvisele, kinek egyik sajátja, rendezetlen felekezeti viszonyaiban rejlik. Ez a jószívű s a művészetért lángoló ur tüstént felajánlotta saját lakását, mit a művésznő el is fogadott s rövid tartózkodás után el is foglalt.

A fent jelzett ur vagy éjfélig mulatott még a vendéglőben.

De aztán lakására nyugodni tért. Azonban az égen ragyogó holdnak okos arca semmi ahhoz az archoz, mit a mi jó bácsikánk vágott, amikor a színésznő ridegen és *kézzel foghatóan* kitessekelte, jobban mondva a küszöbön túl be nem engedte saját lakásába. Ott állt az utcán s fázva, dideregve könyörgött Szalárd ünnepelt divájához.

— Kedves nagysád, az istenért, én fázom.

— Mi közöm hozzá — volt a válasz.

— De nagysád, ez az én lakásom, nő, wie komm ich da zu?

— Jó, jó bácsikám, de hagyjon békét, mert kezdek álmos lenni.

— No de én fázom, itt kinn esik a hó, ez nem járja, ez nem művészet, ez sok, ezt nem hagyom.

— Jó, jó apuskám, ne hagyja, jól teszi. Az első hó meg jó az arcórnek, de engem hagyjon aludni, Halló, már alszom ha-ha-ha.

S aztán dörömbölhetett, kiabálhatott a derék mecenás, a diva aludt s álmai szépek valának. Ugy négy óra tájt aztán fogta magát a nemesszívű, de póruljárt ur és elment aludni a közszégházára, de azt hiszem, álmai nem voltak valami szépek.

A társulat aztán másnap indulni készült, azonban most meg Szalárdon tartják őket zálogba. Azon-

ban amint hallom, a társulat titkári hivatala már tovább állt gondoskodni újabb mecenásokról.

Véss.

UJDONSÁGOK.

Szacsvay Imre emléke.

Ma lesz a gyászisteni tisztelet délelőtt 10 órakor Szacsvay Imre emlékére az olasz-i plébánia templomban, melyet a Szacsvay-asztaltársaság tartat a vértanuét.

A gyászisteni tiszteleten részt fognak venni az asztaltársaság tagjai és a felruházott gyermekek, kik az isteni tisztelet végeztével megfogják koszoruzni a vértanu szobrát.

A gyászisteni tiszteletre ezúton hívja meg az asztaltársaság Nagyvárad város minden rendű és rangu hazafias polgárát és honleányait.

Mint halljuk ott is lesznek a gyászisteni tiszteleten a függetlenségi és 48-as párt és kör, az 1848-49-iki honvédek és a Lajos asztaltársaság tagjai. E hó 25-én vasárnap este 8 órakor pedig ünnepélyes társas-estélyt tart az asztaltársaság a Rimanóczy-vendéglőben levő külön helyiségében a vértanuk emlékére.

Tisztelettel kérjük olvasóinkat, — kiknek előfizetésük lejárt, — sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lap további küldése akadályba ne ütközzék.

* **Egyházi kinevezés.** A király *Fejér* Manó sepsiszentgyörgyi esperes-plébánost az erdély-gyulafehérvári székeskáptalan tiszteletbeli kanonokává nevezte ki.

* **A jogügyi bizottság ülése.** Nagyvárad város jogügyi bizottsága tegnap dr. *Thury* László városi főügyész elnöklete alatt ülést tartott. Az ülésen elsősorban tárgyalás alá került a Ganz-gyárnak egyik korábbi szállítás után járó kamat kiutalás iránti kérelme. A bizottság jogosnak találta a kérelmet és a kiutalást véleményezte. Második tárgy volt a Lengyel Zsigmond indítványa, melyben kérte, hogy a végrehajtási törvény ellen írjon fel a város a országházhoz. Az indítvány felett napirendre tért a bizottság. Utolsó tárgy volt az Incze Lajos féle Körözs meder betömés ügye. A meder egyrésze ugyanis, mely betömésre kerül szomszédos Incze Lajos földjével, miáltal ez a föld értékileg emelkedni fog. A jogügyi bizottság erre vonatkozólag azt a véleményt hozta, hogy a város tömésse be a kérdéses medret, s a költségeket arányosan hajtsa be Incze Lajoson.

* **Szalay államtitkár haldoklik.** Szalay Péter államtitkár, posta- és távirdai vezérigazgató már napok óta beteg. A napokban meglátogatta *Kossuth* Ferenc és *Saterényi* József is. Az éjszaka igen rosszra fordult az állapota. Orvosai azt mondták, hogy katasztrófától is lehet félni. Miután a nagybetegnek abszolút nyugalomra van szüksége, a családja intézkedett, hogy a ház előtt, a Nagykorona-utcában szalmát hintsenek szét. Így a kocsik zaja alig hallható. *Kossuth* Ferenc meghagyta, hogy a beteg hogylétéről minden negyedórán értesítsék.

* **Változások a megyebizottsági tagok névsorában.** Bihar megye törvényhatósági bizottsági tagjainak névsorában egyszerre

három hely is megüresedett. Üresedésben vannak pedig *Blaga* Entin elhalálása folytán a tulkai. *Körner* József elhalálása folytán a budurásza, a harmadik hely szintén halálkozás miatt üresedett meg, ez a görbedi hely, ahol *Kovács* Béla volt megyebizottsági tag. A megüresedett helyek betöltésére legközelebb fogják megtartani a választásokat.

* **Uj tanár a polgári iskolában.** *Winkler* Lajos polg. isk. igazgató szabadságolása és nyugdíjazása visszahatással van a polgári iskola tantervére. Az iskola helyettes igazgatója azon kérelemmel járult az iskolaszék elé, hogy a volt igazgató nyugdíjazásáig a polgári iskolánál egy rajztanárt alkalmazzon. Az iskolaszék hozzájárult az előterjesztéshez és kéri, hogy alkalmazandó rajztanár fizetésére havi 200 koronát vegyenfel a költségvetésbe.

* **Megebizottsági tag választás Mezőkeresztesen.** A Nádudvary Lajos lemondása folytán megüresedett mezőkeresztesi egy megyebizottsági tag helyének betöltésére tegnap tartották meg a választást. A bizottsági tagság elnyerésére két jelölt volt dr. *Grósz* Ármin körorvos és *Költő* Gyula. Leszavaztak összesen 134-en, melyből dr. *Grósz* Ármin kapott 126 szavazatot s így nagy többséggel ő lett megyebizottsági taggá választva.

* **A bérkocsi állomások aszfaltozása.** A kolera veszedelem több olyan helyes intézkedést vont magután városunkban, ami a járvány réme nélkül talán csak a jövő zenéje lett volna. E szerint tehát eddig a kolera csak örvendetes következményekkel járt nálunk. Ezek közé tartozik az is, hogy a főmérnök ur előterjesztést tett a tanácshoz a bérkocsi állomás helyek aszfaltozása miatt. A költség, minthogy 286 □ méter burkolásáról van szó 9754 koronára rugna. A főmérnök ur még ez évben kéri ezen munkálatok elvégzését.

* **Az alispánok bérletjegye.** Ez ideig az alispánokra nem volt kiterjesztve a vasuti bérletjegy kedvezmény. E miatt többször fel is szólaltak, azonban a jelenlegi belügyminiszter elődei a felszólításokat nem akceptálták. Legújabbán Zemplén vármegye szólalt fel a bérlet jegyek dolgában és *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter megengedte, hogy a 300 koronás bérletek kedvezményes díja 180 korona lefizetése ellenében az alispánok kiválthassák a bérletet.

* **Uj rend a vágóhidon.** A vágóhid intézményén az új rendeletek értelmében is többféle újítást reformot kellett éle.be léptetni. Ennek megfelelően *Mlasztics* Vladimir új terjedelmes szabályrendeletet dolgozott ki a vágóhid rendjéről és a husvizsgálatról, melyet tegnap nyújtott be a tanácshoz. A rendelettel lesz alkalmunk bővebben foglalkozni annak tárgyalása alkalmával.

* **Megsemmisített megyebizottsági tagválasztás.** Buntyesd községben ez év május hó 9-én tartották meg a megyebizottsági tagválasztást, melyen *Meskó* Boldizsárt választották meg. A választást *Glacz* Antal főispán és *Kerekes* Elek ügyvéd meglebbezték s ennek alapján az ügy a közigazgatási bíróság elé került, mely tegnap küldte le határozatát a megyébe. A közigazgatási bizottság a felebbezéseknek helyt adott és a választást megsemmisítette. A bíróság azon az alapon semmisítette meg a választást, hogy *Meskó* elveszítette a választáshoz illetve fellépéshez való jogát, mert nem rendelkezik megfelelő ingatlannal a vármegyében.

* **Veszedelemes lögyakorlatok.** A katonai lőtér szomszédos birtokosa *Weisz* Jenő most hogy szántarja birtokát s a földben igen sok kilőtt katonai fegyvergolyót talált. A leletéről azonnal jelentést tett a katonai parancsnokságnak, mely megindította a vizsgálatot. Vizsgálat során megállapították, hogy a golyók tényleg a katonaságtól származnak és esetleg veszedelmet is idézhetnek volna elő. A parancsnokság intézkedett, hogy a jövőben a jelenleginél még szigorubb óvintézkedéseket fogantossítsanak.

* **Sikeres vadászatok.** Amint értesülünk, Budurásza község vadászközönsége az idén ugyancsak szép eredményeket ér el az elejtett vadak számát tekintve. *Wertheimstein* főszolgabíró illusztris társasággal tart szalonka és nyulvadászokat s az eredmény eddig 30 drb nyul és 58 szalonka. A napokban Váradról is várnak egy nagyobb társaságot, kik szintén részesülni akarnak a dráma nyújtotta élvezetben.

* **Vörheny járvány a megyében.** A vörheny járvány egyszerre olyan lábra kapott a megye különböző helyein, hogy immár itt van az ideje, miszerint általános és radikális intézkedésekkel elejét vegyék egy esetleges veszedelemnek. Tegnap az érmihályfalvai vörheny járványról számoltunk be, ma budurásza i tndositónk számol be vörheny járványról. Budurásza azok közé a községek közé tartozik, ahol a közegészségügy a legalacsonyabb fokon áll. Nem csoda tehát, ha a legkisebb betegség is egyszerre pusztító járvánnyá fajul. Jelenleg a vörheny lépett fel és alig pár nap alatt 13 áldozata van. Az óvintézkedéseket most fogantatosította a hatóság. A másik vörheny járvány Belényesben van. Ott a leánynevelő internátusban lépett fel a vörheny. Jelenleg 12 leány fekszik betegen. A főszolgabíró intézkedett, hogy a leánynevelő intézet ama részét, ahol a betegség fellépett, bezárják.

* **Reggelit kapnak a katonák.** A közös hadügyminiszter előterjesztést tett az iránt, hogy a legénység élelmi illetéke javíttassék. Ezen intézkedést oly módon fogantatosítják, hogy az eddigi naponkinti másfél krajcár reggeli pénzt egy teljes krajcárral felemelik vagyis két és fél krajcárt kap egy-egy ember reggelire. Ennek szükségét azzal indokolja a miniszter, hogy a gyakorlatok alkalmával előforduló megbetegedéseknek legtöbbször az elindulás előtti elégtelen táplálkozás az oka.

* **Összeögett csecsemő.** Élesdi tudósítónk jelenti telefonon a következő borzalmas esetet. *Fován* János felsőlugosi lakos eltávozott tegnap előtt nejével együtt hazulról, miután két kis gyermekét a szobába hagyta, meghagyván nekik, hogy kimenniök nem szabad. A tűzhelyen vígan pattogott a jól megrakott tűz s a gyermekek pedig játszadoztak a szobában. Azoban hogy-hogynem a tűzből egy szikra pattant ki s meggyújtotta az ágyruhát. Az ágynevelő gyorsan porrá égett, majd az ágyfája és az asztal is. A kisebbik gyermek, Péter, aki alig másfél éves az erős szénegáz képződés következtében megfulladt, de a nagyobbik nagynehezen kijutott a szobából s így a nagy ijetségen kívül semmi baja. Az ügyesség elrendelte a vizsgálatot és a gyermek felboncoltatását.

* **Öngyilkos leány.** Az egyik érsemjéni tanyán *Csiffra* Gábor dohányosnak volt leánya, a 19 éves *Csiffra* Mariska. A leánynak már huzamosabb idő óta udvarol egy tanyai munkáslegény, *Bese* László. *Bese* László fiatal, könnyelmű és szegény ember volt s emiatt ellene

vollak a leány szülei az udvarlásnak. A legény azonban nem mondott le, sőt annál kitartóbban járt a leányhoz, aki viszont szerette a legényt. A hosszas udvarlás után a legény megkérte a leány kezét, amit természetesen megtagadtak tőle, sőt a leánynak szigorúan meghagyták, hogy ne álljon szóba a legénnyel. Ettől kezdve nap mint nap rosszabb lett a leány sorsa. Czifra Mariska tegnap minden szó nélkül eltávozott hazról és a vasuti sinek mellett járt föl s alá. Délután 5 órakor, amikor a gyorsvonat robot el, a pályán a leány a vonat közeledésének zajára szemét egy kendővel kötötte be s mikor közvetlen előtte volt a vonat, a mozdony elé vetette magát. A gép a leányt nem darabolta szét, hanem óriási erővel dobta ki a pályáról. A mozdony a leány fejét ütötte meg. Az ütés oly erős volt, hogy a leány nyomban szörnyet halt. A vonat azonnal megállott s pár percnyi késéssel ment csak tovább. Érsemjén községből dr. Práter Akos orvos ment ki a helyszínre, ahol a beállott halált konstata.

* **Patkánymérget evett.** Gönczy Mária cseléd tegnap reggel az udvarra kitett arzenikumos puliszkákat (patkánymérget) közül egyet megevett. A leányt ki hamarosan rosszul lett, a mentők beszállították az izr. kórházba. A puliszkákat Hajnabja Farkas háztulajdonos készítette el, Hirschmann Edéné nevű lakójával s közülök valamelyik szórta el a lépcsőházban. A leány állapota súlyos. A rendőrség megindította a nyomozati eljárást, hogy került az arzenikum Hirschmanék kezébe s tényleg kiszórta el a mérgezett ételt.

* **Pincetűz.** Özv. Imre Jánosné Kert-utca 24. sz. háza pincéjébe, mely gyümölcsraktárul szolgál, Károlyi Alojzia gyümölcsárúsnő tegnap este a zsákok és kosarak közé egy fazék izzó szenet tett. Éjfél 12 óra tájt a pincében tűz ütött ki, azonban a gyorsan kivonult tűzoltók hamarosan elfojtották. Kár jelentéktelen.

* **Letartóztatott tolvaj.** Német Sándor kereskedősegéd, ki három nappal ezelőtt Aradról önként jelentkezett s akit a rendőrség a Kádár János fűszerkereskedő kárára elkövetett lopással gyanúsítva letartóztatott, mai napon beismerő vallomást tett s megmutatta a helyszínén, hogyan követte el a lopást. Holnap átviszik az ügyészséghez.

* **A féláru jegyes igazolványok váltása.** Az állami és törvényhatósági tisztviselők, továbbá az állami és törvényhatósági nyugdíjasok féláru vasuti jegy váltására jogosító arcképes évi igazolványai a jövő 1909-ik évre leendő érvényesítés végett a magyar kir. államvasutak igazgatóságához (Budapest, VI. ker., Andrásy-utca 73.) már folyó évi október hó 15-től kezdve beküldhetők, legkésőbb azonban december hó 31-éig okvetlenül beküldendők. Azoknak az igényjogosultaknak, kiknek a folyó évben arcképes évi igazolványuk még nem volt, a jövő 1909-ik évre azonban ilyen igazolványt maguk részére szerezni kívánának, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fent jelzett időben kell kérelmezniük. Különösen figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az igazolványok érvényesítéséért és az újak kiállításáért járó 1 korona kezelési illeték m. kir. postabélyegeken rovandó le. A postabélyeg a betérjesztendő névjegyzékre vagy kérvényre ragasztandó fel. Kézpénz vagy okmánybélyeg kezelési illeték fejében nem ragasztatik fel. Ez alkalommal a nyugdíjasokat arra is figyelmeztetjük, hogy a folyamodványon a lekhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által igazoltatni kötelesek azt, hogy semmiféle díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek. Budapest, 1908. szeptember hó 24. A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

* **A szép gárdista.** Berté ezen új és nagy sikert arató operettjének keringőjét, valamint »Egy utazás 15 perc alatt a monarchián keresztül« c. nagy zenerevue kerül előadásra a »Pannónia« éttermekben a vasárnap délelőtti nagy katonai hangversenyen. A közönség nagyobb kényelmére minden asztalon elegendő műsorpéldányok és magyarázatok lesznek felfektetve, gyors és figyelmes kiszolgálásról pedig a népszerű vendéglős gondoskodik. A műsort alább közöljük: Műsor: 1. Schneider: »Bor mellett« polka. 2. Lehár: »Ábrándozás« keringő a »Miczisláv herceg« c. operettből. 3. Titt: Nyitány »Az alpesi virág« c. tündérajátékból. 4. Straus: Egyveleg a »Varázskeringő« c. operettből. 5. Buder: a) »Egy utazás Ausztriában Magyarországon keresztül 15 perc alatt. Nagy egyveleg. Fahrbach: b) »Tréfás katonai takarodó.« 6. »Magyar dalok« egyveleg. 7. Berté: *Fürt keringő* »A szép gárdista« c. operettből (Uj). 8. a) Reixner: »Pacsirta és kakuk« piccolo polka. b) Lámer: »A néma trombitás« polka solo trombitára. 9. »Magyar dalok«. 10. Zárinduló.

* **Mozgófényképek a Koronában.** Ma és minden szombat, vasárnap és hétfőn a legújabb felvételi képek lesznek bemutatva. Kezdeté este 9 órakor. Beléptidij nincs. Szünet közben Bebe Kálmán zenekara hangversenyez.

* **Borsalino őszi kalap újdonságai Reichard áruházába megérkeztek.**

* **Uj műsor a Nemzeti vendéglőben.** Nagyváradon először csak két napig látható az óriási szenzációt keltő *Zeppelin* kormányozható léghajójának felszállása, ezenkívül gyönyörű szíves ható drámák és még sok szebbnél szebb színes látványosság kerül bemutatásra és még kiemelendő az amerikai detektívek kalandjai, mely hűen ábrázolja a legügyesebb detektív fogásokat. — Kezdeté 8 órakor. vége 12 órakor. Számos látogatást kér kiváló tisztelettel *Weisz Náci* vendéglős.

Nagy betörés Budapesten.

Falat törtek keresztül.

Hüttel Tivadar nagy porcellán-üzletében az éjszaka betörők jártak, akik sok mindenfélenek a feldúlása és a nagy pénzszekevény föllyításának a kísérlete után otthagyták az üzletet. Mindössze annyi eredménnyel járt a betörő-hadjáratuk, hogy a napipénztár tartalmát kiürítették és magukkal cipelték egy csomó üveg- és porcellán-árut.

Az esetről tudósítónk a következőket jelenti: A Dorottya-utca 14. számú Lloyd-épületben van elhelyezve Hüttel Tivadar porcellán-üzlete, amely az épület egyik szárnyának egész földszintjét foglalja el. A boltot mostanában kibővítik és e célból a Mária Valéria-utcai részen egy fal áttörése vált szükségessé. Egy hónap óta dolgoznak a kőművesek ezen a munkán, és amint azt a betörők garázdálkodásainak nyomai mutatják, bizonyos, hogy a merész betörők egyike éjjel becsukatta magát a Mária Terézia-utcai részen, hogy azután társainak annál könnyebb bejárást szerezhessen.

Ezt el is érte olyan módon, hogy az udvarban egy ugynevezett pallérajtón át egy egytéglás fal felé közeledtek, ezt áttörték, és a részen át bejutottak a bolthelyiségbe.

Itt legelőször is kísérletet tettek aziránt, hogy a nagy pénzszekevényt dézsmálják meg. Mindentéle furószközzel jól ellátva láttak munkához, de a nagy szekevény acélfala ellentállott és a betörőknek meg kellett elégedniük azzal, hogy a kis pénzszekevényt törjék fel, a mely csak a napi bevételt tartalmazza.

Ezenkívül nagyon sokat loptak porcellán-féleket, az íróasztalok fiókjait széjjeltörték és az írományokat a földre hányták.

A rendőri nyomozás erősen folyik. Mint-

hogy a betörést csak olyanok követhették el, akik a helyzettel ismerősök voltak, valószínű, hogy a tetteseket nemsokára kézrekerítik.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szombat: Varázskeringő.
Vasárnap délután: Császár katonái.
este: Királyfogás.

* **Ocskay brigadéros.** A Szigligeti színház igazgatósága halottak napját a kegyelet ünnepévé avatja. Somogyi Károly emlékezetének áldoz Erdélyi Miklós, még pedig igazán nemes kegyelettel. A halottak ünnepén Somogyi Károly parádés szerepét az Ocskay brigadéros adják elő teljesen új betanulással. — Halottak napján délelőtt pedig a szintársulat koszorút helyez Somogyi Károly sírjára.

* **A királyfogás.** Vasárnap este Konti József örök szép operettjét A királyfogást elevenítik fel. Konti József ötletes erőteljes muzsikája ebben a darabjában a legkifejezőbb, legeredetibb. A királyfogást már régen nem láttuk a nagyváradai színpadon s így a legnagyobb érdeklődéssel nézünk a kitűnő magyar operett reprise elő.

* **Varázskeringő.** Strausz divatos muzsikája ma sem veszített még varázsából s valahányszor a mult szezon szenzációs operettjét, a Varázskeringőt tűzik műsorra, megtelik a színház a raffinált finomságu zene kedvelőivel. Ma este alkalma lesz a Varázskeringő melódiáiban. A divatos népszerű operett kétségtelenül az új szezonban is oly népszerű marad mint a mult szezonban volt.

TÁVIRATOK.

Fürstenberg herceg afférje.

Pétervár, október 23. Fürstenberg herceg és Csarikov afférjét békésen elintézték. A Novoje Vremjában nyilatkozat jelent meg, mely Fürstenberg hercegnek személyes elégtételt ad. A herceg mindazonáltal elhatározta, hogy elhagyja Pétervárt. Egyelőre amig más állást kap, rendelkezési állományban lesz.

Borzalmas terpentintörbőlés a fővárosban.

Budapest, október 23. Ma délután 6 órakor a VIII. kerületi Mária-utca 13. szám alatt lévő Herceg és Geyrer-cég pincéjében terpentintörbőlés történt. A robbanás következtében meghalt 3 asszony és a munkavezető. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított a szerencsétlenség lenség okozójának felderítése végett.

12.966 megölt koreai.

London, október 23. A Times jelenti Pekingből: A pekingi lapok japán hivatalos adatokat közölnek, melyek szerint japán katonák és csendőrök 1907. évi júliustól 1908. augusztusig 12966 korait öltek meg.

Halálra ítelt legionáriusok.

London, október 23. Kaszablankából jön a hír, hogy az elfogott német legionáriusokat főbe fogják lővetni. Az ítéletet legnagyobb titokban tartották eddig s a végrehajtást sem akarják senkinek sem tudomására hozni.

Igazságszolgáltatás.

Zsaroló pincér.

Sultc Gusztáv pincér Klein Lajos magyvárad vendéglősnél volt állásban, mint főpincér. A fiatal ember az egyik este leült a helyiségben több előtte ismeretlen egyénekkel kártyázni. Nemsokára maga a tulajdonos is Klein Lajos hozzájuk csatlakozott. A pincérnél 700 korona idegen pénz volt s a szerencse annyira elkerülte, hogy úgy saját pénzét, mint a 700 koronát egy fillérig elveszítette. Sultcon követelte tulajdonosa a 700 koronát. A pincér halogatta az ügyet, mialatt követelte az elvesztett pénzt Kleinon, azt hozván fel érvel, hogy hamisan játszottak ellene. Klein persze hallani se akart az egész dologról. Ezután a pincér levélben azzal fenyegette volt gazdáját, hogy hogyha meg nem adja a pénzt, hát meghurcolja nevét az ujságokban. Erre aztán Klein feljelentette volt főpincérét zsarolás miatt.

A törvényszék beigazolva látván Sultc büntettségét, zsarolás miatt 20 korona pénzbírságra ítélte.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, okt. 23.		
Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	— — —	10.38
Rozs okt.	— — —	8.96
Zab májusra	— — —	—
Zab okt.	— — —	7.04
Tengeri máj. 1908.	— — —	6.85
Tengeri jul.	— — —	6.69

Értéktözsde.

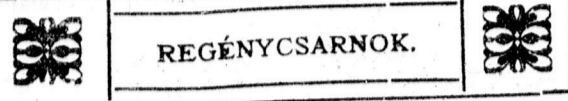
— Délután 4 órakor. —

Budapest, okt. 23.		
Osztrák hitelrészvény	— —	631.25
Magyar hitelrészvény	— —	748.—
Leszámitoló bank	— —	743.75
Rimamurányi	— —	561.50
Osztrák-m. államvasuti részv.	— —	692.25
Közúti vasut	— —	552.—
Városi villamos vasut	— —	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1908. okt. 23.

Magyar arany járadék 4 száz.	— —	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	— —	93.25
Magyar koronajáradék	— —	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	— —	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	— —	95.50
Magyar nyeresemény sorsjegy kölcsön	— —	93.50
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	— —	94.50
Osztrák járadék papírban	— —	186.—
Osztrák járadék ezüstben	— —	145.—
Osztrák járadék aranyban	— —	97.25
Osztrák korona járadék	— —	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	— —	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	— —	197.50
Magyar hitelbank-részvény	— —	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	— —	730.—
Magyar hitelrészvény	— —	748.—
London vista	— —	631.50
Páris vista	— —	689.50
20 márkás arany	— —	23.51
20 frankos (Napoleon)	— —	19.09
Német birodalmi márka	— —	117.62

REGÉNYCSARNOK.

A P É N Z.

Írta: C. V.

(Folytatás.)

35.

Erre Icíg, mintha semmit sem akarna látni, tudni, hallani, gyorsan elshant, ott hagyva Varga János uramat a faképnél.

Némely emberek birnak ösztönszerű képességgel a gonosz gyakorlatára s látjuk olykor a műveltség alsó fokán álló egyének által gyakorolni annak egyes részeit, mit Jágo oly művészileg s tervszerűn alkalmazott: a gyanúsítást. S nem szükségeltetik nagy tudomány, hogy valaki jó intrikus legyen.

Icíg félig rejtélyes mondatai rettentőbb hatást gyakoroltak Vargára, mint Mátyás darabos, nyílt őszintesége. Emez kimondott egy vádat, melyet János mohó határozottsággal visszautasított azonnal, holott Icíg figyelmeztetése tápot szolgáltatott ezer magyarázatra s vajdó eszméi határozott alakot nem ölthetve, képzelődését gyötörték és szívet marcangolták.

Hát ha szavai egészen egyébre vonatkoztak... Hát ha nem az értette alatta, hogy... s hát ha mégis!

János lakáshoz érve, gyors léptekkel haladt át az udvaron, a pitvarba lépett, az ajtó nem volt becsukva, most a belső szobába ment; Borcsát kereste, de sem a hálószobában, sem a kis kertben nem találta; ekkor visszatért ama szobába, hol csak az előbb járt volt; kutatva tekintete körül; az asztalon azon rendetlenül hevert minden, a tulipános láda lakatjában benne maradt volt a kis kulcs, s János, mintegy ösztönszerűleg, oda lépett. Levette a lakatot s föltárta a láda födelét; Borcsa viganóját találta abban, ugyan azt, melyben rövid idővel annak előtte látta — legfeljebb ama babos kiskendő van odavetve, melyet felesége hétköznapi viselt.

Mi okból eszerélt ruházatot, s miért volt odavetve az a kopott viselt házikendő?!

Jánosnak minden csöpp vére halántékaira szállt, sajogni érzé szívet, s egy eddigelé ismeretlen érzélem ádáz kinjai kezdék gyötörni.

Eszébe jutottak most Mátyás rettentő szavai, a mit Icíg hebegett; az a jelentéktelen ember, ki tán rajta sajnálkozik...

Ne menjen a pap rétéjére vezető ösvényre, mert ha véletlenül Ferencel s még valakivel találkoznék...

Kell-e ennél érthetőbb célzás? Tehát a falu szája beszéli szegényét!!

János sápadtan mint a halál, a falon csüngő puskát levette a szegről, kilépett a szobából, az udvarból s a falu végén amaz ösvényre tért, mely a rétre vezet.

XXIX.

Tettenért szerelmeseik.

A növényzet balsamillatot lehel, átlátszó kék aetherben csattogtatja a pacsirta szárnyait, s amott a füzesnél, a csörgedező ér mellett egy szerelmes pár ül. A lehanyatló nap sugarain merengnek; mint hajnalok ennek pompás ébredése, olyan volt egykor a szerelem a fiatal szivekben s mint ama meleg sugár, mely mielőbb az éj ködébe rejtődik, akként kell rejtőznie vonzalmuknak is, miután Borcsát máshoz adták férjhez.

Ne hidje senki se, hogy a népnek nincs érzéke az eszményi iránt, csak hogy modorának, szavainak és viseletének meg vannak az ő sajátságai. A szabad és tiltott dolgok köztivonalt azonban jól lehet ép úgy ösmeri, mint az ethikus és szabadalmainak többlete nem erkölcsi rovására esik.

Ferenc Borcsa vállára helyezte volt kezét, a nélkül, hogy átkarolta volna s a fiatal nő patakozó könnyekbe lábadván ült kedvese mellett.

Ugyan e percben, a füzes szélén János bukkant elő, fegyverrel vállán, sápadtan, epés szívvél s kérélyhetlen indulattal.

— Távozz innen, mielőtt puskám töltését szivedbe lövöm; mond a férj Ferencnek.

Ferenc szólan akart.

— Távozz! ismétlé János, különben puskám ágyával verem agyom ezt az asszonyt, itt a füzes szélén!

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Sáp. Névtelen levélre akkor sem válaszolunk, ha a hangja tisztességes. Hát akkor hogy állanánk az öbába önnel!

A szerkesztésért felelős
Dr. VUOSKICS GYULA.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Hosszas kísérletek után forgalomba hoztuk a

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 5 kor. 60 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindennemű izzólámpa különlegességek, fényképes z-l á m p á k, ugyancsak 5 százalékkal kartell áron alól kaphatók.

villamos világítási

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkákat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. léőről 12 léőről minden nagyságban.

Nagyvárad kerékedelmi iparbank.

3642., 3643., 3645—1905.

Értesítés.

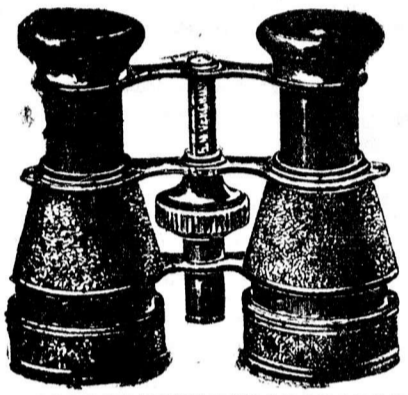
A győr-sopron-ébenfurti vasút igazgatósága, a vonalai részére szükséges 93.41 m³ I. rendű tölgyfa-váltótalpa, 60.54 m³ luc-fenyő-anyag és 54.54 m³ tölgyfa-gerenda és tölgyfa-deszka kiállítására pályázatot hirdet. Pályázati határidő 1908. október hó 29. A pályázatra vonatkozó részletes feltételek a kamarai irodában a hivatalos órák alatt d. e. 8 órától d. u. 2 óráig megtekinthetők.

Nagyvárad, 1908. okt. 17.

A nagyvárad kerékedelmi és iparkamara:

Huzella Gyula,
kir. keresk. tan. elnök.

Dr. Sarkadi Lajos,
titkár.

Megfelelő szemüvegek orcsiptetők, francia színházi látcsövek, kipróbált hőmérők, mérnöki műszerek nagy választékban kaphatók

Klein Húgó

látcsőszerszám Nagyvárad, Rákóczi-út (Orsolya zárda.)

Javítások rögtön eszközöltek!
!! Saját műhely!

Belépési felhívás.

A nagyvárad hitelbank takarékos segély szövetkezet **7-ik évtársulatába.**

A nagyvárad hitelbank takarékos segély szövetkezet 1908 január 1-én **új 7-ik évtársulatát kezdi meg.**

Ezen szövetkezet célja, hogy tagjait apróbb betétek által a tőke takarításra buzdítsa, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt.

Tagja lehet a szövetkezetnek bárki, aki magát három éven keresztül hetenkint legalább 20 fillér befizetésre kötelezi.

Minden tagnak joga van befizetésének 4-5 részét minden kezes nélkül kölcsönként felvenni, mely kölcsönnek a legmértányosabb kamattal lesz felszámítva.

Beiratás díj címén minden üzletrész után 10 fillér fizetendő. A könyvecskét már az első heti betét és beiratási díj befizetése után kiadjuk. Vidéki tagok a heti befizetéseket postán, (cheque) lapok útján teljesíthetik.

Befizetések bármely hétköznap d. e. 9-12-ig d. u. 3-5-ig teljesíthetők.

A nagyvárad hitelbank takarékos segély szövetkezet igazgatósága.

Vendéglő áthelyezés!!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a Kurlender házban **14 évig fennálló kóser vendéglőmet** Zöldfa-utca 10 sz. (Dr. Várnai-ház ifj. Weisz Bernát mellé) : : : :

HELYEZTEM ÁT.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve

tisztelettel

GRÓSZ A.

vendéglős.

M. kir. államvasutak üzletvezetőség Szeged.

25645—1908. szám. III.

Pályázati hirdetmény.

A Szécsány állomáson megüresedő p. u. vendéglő bérletére a f. évi augusztus hó 14-én kelt 25645. szám alatt hirdetett pályázatot érvényen kívül helyezzük és arra ezennel újabb nyilvános pályázat hirdetjük. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1908. évi december hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított 5 éven át vagyis 1913. évi november hó 30-áig.

Bérlőnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésére: az emeleten: 2 szoba és ez árnyékszék közös használata, a földszinten 1—2 oszt. étterem 47.15 m² egy közös célra szolgáló III. oszt. váró és étterem 59.78 m², egy 17 m területű tálaló, 320 m² területű nyitott kert a pincében egy konyha, egy mosogató, 1 élés kamara egy pince, azonkívül egy jégverem.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és Ajánlat a magyar királyi államvasutak fent kiírt Szécsány állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletre felirattal ellátott lepecsételt borítékban zárt nem különben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatot 1908 évi október hó 22 déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (üzletvezetőségi palota I. emelet 21 sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200 azaz kétszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapírokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztárána 1908. évi október hó 21 déli 12 óráig vagy személyesen vagy királyi posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 nappal nem régebb, utolsó napi árfolyam szerinti értékben, de soha a névértéken felül számíthatnak.

Készpénzben letett összeg után kamattal nem fizetnek. Az ajánlatban a letéttel megtörténte megemlíthető ugyan, de a letétért nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletre vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Zsótár ház II. em. 4 szám.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, mi-ért is az ajánlattevőbről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A fentebbi feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag bétetnek s végül olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, erőssze gre való tekintet nélkül történik. Szeged, 1908. szeptember hóban.

Az üzletvezetőség.

Nagyvárad kerékedelmi és iparkamara.

3650., 3691---1908.

Értesítés.

A Kereskedelemügyi m. kir. Minister urnak 87606. VI. C. 1908. sz. leiratára való hivatkozással, van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a polai cs. és kir. haditengerészeti hivatal részére, az 1908. évben szükséges különféle élelmi cikkek, u. m. liszt, rizs, cukor, fűszerárúk, főzelékfélék, zsír, burgonya, bor, rum, stb. szállításának biztosítására vonatkozó pályázati hirdetmény, a „Budapesti Közlöny“ f. 1908. évi október hó 31-iki számában meg fog jelenni.

Nagyvárad, 1908. október hó 23.

A nagyvárad kerékedelmi és iparkamara!

Huzella Gyula,
kir. keresk. tan. elnök.

Dr. Sarkady Lajos,
titkár.

Nagyvárad város rkap. hivatalától.

19984---1908. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy az 1908. és korábbi években hitelesített mérlegek és súlyok f. évi december hó 1-éig a városi mértékitelesítő hivatalhoz, újabb hitelesítés végett beszoigáltatandók. Aki ezen felhívásom ellen vét, attól a mérleg, illetve a súly elkoboztatik s az illető szigoruan büntettetni fog.

Nagyvárad, 1908. október 17.

Gerő.

r. főkapitány.

Nagyvárad kerékedelmi és iparkamara.

2702---1908.

Értesítés.

A cs. és kir. pozsonyi élelmezési raktár-kezelőség, az 1909. évben, az 5. hadtest hadbiztosság területén összegyűjtendő szürke szalmaszákvázon, fehérváson, jutazsák és sátorponyva s egyéb gypju hulladékok értékesítésére pályázatot hirdet.

Pályázati határidő 1908. november hó 4.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek a kamarai irodában, a hivatalos órák alatt, d. e. 8-tól d. u. 2 óráig megtekinthetők.

Nagyvárad, 1908. október hó 23.

A nagyvárad kerékedelmi és iparkamara:

Huzella Gyula,
kir. keresk. tan. elnök

Dr. Sarkadi Lajos,
titkár

Nagyvárad kerékedelmi és iparkamara.

3693---1908.

Értesítés.

A győr-sopron-ébenfurti vasút igazgatósága a vonalai részére, az 1909. évben szükséges 155.22 m³ lucfenyő- és deszka szállítására pályázatot hirdet.

Pályázati határidő 1898. november hó 5. A pályázatra vonatkozó feltételek a kamarai irodában a hivatalos órák alatt d. e. 8-tól d. u. 2 óráig megtekinthetők.

Nagyvárad, 1908. október 28.

A nagyvárad kerékedelmi és iparkamara:

Huzella Gyula,
kir. keresk. tan. elnök

Dr. Sarkadi Lajos,
titkár

Nagyvárad kerékedelmi és iparkamara.

3710---1908.

Értesítés.

A debreceni csapatkórház parancsnoksága, a cs. és kir. katonai csapatkórház kifőzészere élelmezőinek az 1909. évi január 1-től 1909. december hó 31-ik év végéig, esetleg az 1911. évi december hó 31-ig való biztosítására pályázatot hirdet. Pályázati határidő 1908. november hó 10. A pályázatra vonatkozó részletes feltételek a katonai irodában, a hivatalos órák alatt, d. e. 8-tól d. u. 2 óráig megtekinthetők.

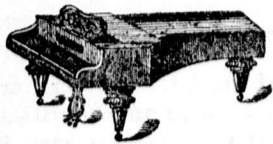
Nagyvárad, 1908. október 23.

A Nagyvárad kerékedelmi és iparkamara.

Huzella Gyula,
kir. keresk. tan. elnök

Dr. Sarkady Lajos,
titkár

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű zenekedvelő közönséget, hogy a Szent János-utcai 1. sz. alatt levő raktárban nagy választékban vannak 252.

ZONGORÁK
és
PIANINO

eladásra, hangversenyre, estélyekre ugy-szintén

havi bérletre igen olcsó árban számítva. — A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, maradtam tisztelettel

Özv. Mustó Jánosné.

Okleveles tanítónő ajánlkozik nevelőnőnek helyben vagy vidékre. Esetleg elvállal órákat az elemi és polgári iskola tantárgyaiból, valamint a **zongora** és **hegedű** tanításból. Cím: „Okleveles tanítónő“ Nagyvárad, Uri-utca 47. szám.

Közgazdasági Bank Részvénytársaság Nagyváradon.

Belépési felhívás.

A Közgazdasági Bank Részvénytársaság (Teleky-utca 10) üzlet helyiségében **1 koronás** szövetkezetet alakít.

»**Közgazdasági Koronás Takarékszövetkezet**« cimmal, október hó 1-től kezdődő 3 évi időtartamra.

A beiratások üzletrészenként 20 fillér beiratási díj lefizetése mellett a Közgazdasági Bank részvénytársaság (Teleky-u. 10) üzlethelyiségében és a körözött aláírási íveken eszközölhetők.

A heti egykoronás üzletrészek beszédését minden helybeli szövetkezeti-tag lakására küldött óvadékkal bíró pénzbeszédő, szolgálja eszközli. A vidéki szövetkezeti tagok befizetéseket a postatakarék pénztári útján portó mentesen teljesíthetik,

Közgazdasági Bank R.-T.

Téli fürdő cura a Félix-gyógyfürdőben!

Európa leggazdagabb természetes forró és meleg kénes hőforrások, hőfok, — 49°C — 17 millio liter viz, napi mennyiség. Csúsz, (Reuma) köszvény és bőrbajok stb. ellen. Fürdő és ivó gyógymód. Szobák-ból a fürdőben vezető zárt folyosók állandóan fűtve vannak, bármily időben meghülés veszélye nélkül lehet a curát eredménnyel használni. :: :: :: :: ::

Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, szoba, fűtés, világítás és fürdés **naponként 7 korona.**

Vasut állomás, posta, távirda, interurban telefon, a fürdő telepen.

Prospektust ingyen küld az Igazgatóság.

K É S Z I T :

Mindennemű vasszerkezeteket, vashidakat, vasszerkezetű víztornyokat, víztartályokat, — csigalépcsőzetet, tüvegteket, vasablakokat, modern vasrácszatokat, különleges takaréktűzhelyeket.

**Géperőre berendezett vasszerkezet, épület, mű-
:: lakatos, sajtoló és csavargyártó telep ::**

HRAZDIL EMIL Nagyvárad, Rózsa-u.
= Saját-ház. =

Mindennemű lakatos árukban nagy raktár. Vidéki szállításokra berendezkedve. — Tanulók felvételnek.

K É S Z I T :

M. kir. szab. ablak szellőztetőt, szab. önműködő ajtócsukót. Padlásvilágító és szellőztetőket. Fa és acélredőnyöket napellenzőket, vas és réz portálékat, mindennemű lakatos áruk gyártója.

➔ Megérkeztek az összes őszi és téli újdonságok ➔

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-téri nagy áruházába,

minden cikkben, őszi és téli modell-felöltők, angol és skót kosztüm-szövetek, blouse-selymek, szörme-collior blouseok és szoknyák igen nagy választékban és rendkívül jutányos árban árusítatnak.

== A legegánsabb és legjobb kivitelű ==

angol kosztümök, francia ruhák, őszi és téli

peluche és szörme felöltők, ez évben ismét megnagyobbított saját mütermeimben szintén rendkívül jutányos árban vállaltatnak el. Müvezető főszabász: BÖHM. J. ur, az ÁRVAY JÁNOS és TSA budapesti cs. és kir. udvari szállító cég volt főszabásza.

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-tér.